

COMUNU DE CABUDERRA

Provìncia de Casteddu

STATUTU

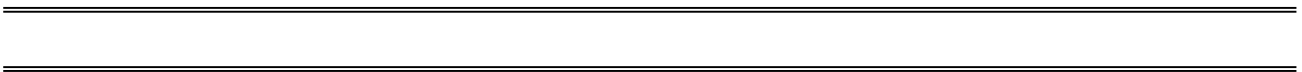
Aproau cun deliberatzioni de su Consillu Comunali n.50 de su 19/09/2000.

Aici a cumenti modificau cun disposta CO.RE.CO.n.003450/041/2000 de su 15/11/2000

1^)Publicatzioni a s'Albu Pretòriu de su 03/10/00 a su 18/10/00.

2^)Publicatzioni a s'Albu Pretòriu de su 23/11/00 a su 22/12/00.

3^)Publicau in su Bolletinu Ufficiali Regioni Sardìnnia n. 39 de su 02/12/2000

STERRINA

Sa comunidadi de Cabuderra est fata de fēminas e òminis chi po nascida, o po tradizioni familiari, opuru po scebera, pentzint de ndi fai parti po cultura, economia e sociedadadi.

Sa comunidadi de Cabuderra si arreconnoscit in sa comunidadi prus manna de sa Sardìnnia, est a nai in su populu sardu, ca ndi at contribuiu a iscriri sa stòria econòmica, sociale e culturali e chi sa Costituzioni republicana ndi at arreconnotu is piessinnius ètnicus, stòricus e culturalis po mesu de formas specifìcas de atonomia.

Su Comunu de Cabuderra, erederu de su connotu stòricu de sa comunidadi, fundau asuba de su traballu de sa genti cabuderresa, asuba de sa solidariedadi intru is personas e intru de is familias, pighendi trassa de is princìpius de tolleràntzia, libertadi, uguagliàntzia e fraternidadi, a is princìpius de amparu a sa vita e dinnidadi de sa persona, favoressit:

- S'amparu, s'avaloramentu e s'alladiamentu de is princìpius de solidarismu e de cumunitarismu giai parti de su connotu de sa comunidadi; s'impreu e sa pràtiga de is diritus de sa persona e de sa comunidadi;*
- Sa crèschida econòmica, sociali e culturali de sa comunidadi in acòrdiu cun su connotu, sa cultura e su territòriu chi est ùnicu e chi no s'agatat in àteru logu.*

Cun custa tarea su Comunu de Cabuderra scriri custu Statutu che norma de fundamentu de su ordinamentu cosa sua.

CÀBUDU I

DISPOSTAS GENERALIS

ART.1

DISPOSTAS GENERALIS

- 1. Su Comunu de Cabuderra est una comunitadi locali atonoma fundada asuba de is princìpius de transnatzionalidadi de sa democratzia, de sa paxi e de sa solidariedadi e s'indiritzu politicu cosa sua po mesu de su poderi donau e arregulau de custu Statutu in su chi pertocat is princìpius de fundamentu de sa Costituzioni de sa Repùblica italiana e in acòrdiu cun is leis cosa sua.*
- 2. Su Comunu tenit podestadi normativa chiimperat segundu su chi narat custu Statutu.*
- 3. In su chi pertocat is leis de coordinamentu de sa finàntzia pùblica, su Comunu tenit podestadi de stabiliri is intradas finanziàrias.*
- 4. Su Comunu circat sa collaborazioni e sa cooperazioni cun is sogetus pùblicos e privaus e promovit sa partecipazioni de is tzitadinus, de is partis socialis, econòmicas e sindacalis a sa vida pùblica, assigurendi unu cuntèssiu de oportunitadi paris po totu is tzitadinus, chentza sceru intru de mascus e fèminas, de lingua fueddada, de religioni, de idea politica, de studu personali e sociali.*
- 5. Su Comunu promovit, favoressit e donat inditus a is atividadis de is sogetus pùblicos e privaus po sa crèschida sociali, culturali e econòmica de sa comunitadi.*
- 6. Su Comunu de Cabuderra favoressit e traballat impari a is àterus Entis Localis de dònna gradu, po curai is interessus de totus.*
- 7. Su Comunu amparat is atividadis e is ideas de su volontariau e de is assòtzius lierus.*
- 8. Su Comunu de Cabuderra ponit in àutu s'autugvernu de sa comunitadi s'ghendi is princìpius de sussidarietadi cun is poderis e is istitutus de custu Statutu, in d-una visioni unitària, federativa e solidali de su Statutu.*

ART. 2

FUNZIONIS

- 1. Sa podestadi de governu de su Comunu po s'esercìtziu de is cumpetèntzias e de is funtzionis pertocat sa cosa de interessi locali, tenendi in cunsideru fintzas su chi disponit su coma 6 de s'art. 1 de custu Statutu.*
- 2. S'esercìtziu de is funtzionis cosa sua chi pertocant sa popolazioni e su territòriu comunali ddu ant apariciau segundu is princìpius de custu Statutu.*

ART.3

RAPRESENTÀNTZIA DE SA COMUNIDADI

- 1. Su Comunu curat is interessus de sa comunitadi de cumpetèntzia cosa sua in virtudi de su chi narat s'ordinamentu suu.*
- 2. Su Comunu rapresentat puru is interessus de sa comunitadi cara a is sogetus pùbliku e privaus chi tenit atividadi o funtzioni chi acuntessint sa popolazioni e su territòriu.*

3. *Po cussus e imperendi is ainas e is institutus assentaus in s'ordinamentu, su Comunu promovit acòrdius cun sogetus pùblicus e privaus cumentu narat su comma.*
4. *Su Comunu donat impunnas e inditus chi is sogetus pùblicus e privaus chi tenint atividadis in su territòriu depint tenni in cunsideru.*
5. *Su Comunu, candu no est de strobu, attendit a cuntzertai is servìtzius donaus de is sogetus pùblicus e privaus po ddus fai crosai cun sa necessidadi de sa comunidadi.*

ART. 4.

CRÈSCHIDA SOCIALI, CULTURALI E ECONÒMICA

1. *Su Comunu amparat e avalorat su connotu stòricu, culturali e linguìsticu aguantendi s'identidadi, su sètiu de su logu e sa crèschida armoniosa de totu sa comunidadi, patacuàriu su Comunu aciungit sa toponomàstica de oi cun cussa de is tempus antigus cumentu ndi bessit a pillu de su connotu scritu e a boxi.*
2. *Sa crèschida econòmica, sociali, culturali, e fintzas s'avaloramentu de sa sienda territoriali, ambientali e umana est fata promovendi e atendendi a is servìtzius aici a cumentu narat su Statutu, e fintzas cuncordendi, aparicendi e promovendi su chi pertocat is sogetus pùblicus e privaus chi operant in su Comunu.*
3. *Patacuàriu, su Comunu atendit a s'irvilupu econòmicu, tenendi acatu de sa programatzioni natzionali, regionali e comunali, adotendi progetus po ndi favoressi su traballu po mesu fintzas de ingraitzu.*
4. *Su regulamentu assètiat is sociedades de ingraitzu stantaxadas a segundu de is apretus, me is formas cumentu narant is sociedades civilìsticas chentza de is sociedades de personi, po favoressi sa nàscita e su irvilupu de atividadi produtivas, agricolas, comercialis, turìsticas e diretzionali.*

ART. 5

PIESSÌNNIUS: LOGU, SEDI COMUNALI, STEMMA E BANDERA

1. *Su Comunu de Cabuderra est mannu 68,25 Km², s'agatat in sa Sardìnnia meridionali e est a lacana cun is Comunas de Casteddu – Assemi – Uda – Sarrocu, s'arreconoscit in su centru stòricu e in genti de su territòriu.*
2. *Po su ci pertocat sa bisura de su logu su Comunu ndi at a pesai ufìtzius e servìtzius spainaus in su logu po atendi a is abisòngius de is tzitadinus cosa insoru.*
3. *Su Consillu e sa Giunta s'atòbiant a norma in sa sedi comunali chi s'agatat in sa domu comunali. In ocasionis ispetzificas su Consillu podit fintzas s'atòbiai in àteru logu diferenti de sa sedi comunali.*
4. *Su Comunu tenit unu stema e una bandera cosa sua deliberaus de su Consillu comunali e arreconnòscius de sa lei.*
5. *S'impreu e sa còpia si podint fai sceti cun su permissu de su Comunu.*
6. *In sa sedi comunali si esponnit sa bandera de sa Repùblica Italiana, sa bandera de s'Unioni Europea, sa bandera de sa Regioni Atonoma de sa Sardìnnia e sa bandera de su Comunu de Cabuderra, arraspetendi sa lei italiana. Dònnia borta chi sa lei narat de esponni una de is custas banderas, custas andant esponnias*

totus impari (in calisiat logu de su territòriu comunali). Su Comune esponit puru sa pròpia bandera su 15 de gennarxu, sa diù de su Santu amparadori sant'Efis, su 28 de abrili, sa diù de sa genti sarda.

ART. 6.

CONSILLU COMUNALI DE IS PICIOCHEDDUS

- 1. Su Comune de Cabuderra cun s'iscopu de promovì s'atòbiu e s'acarada de is piciocheddus po su chi pertocat is chistionis de fundamentu de sa comunadadi, po agiudai e pigai parti a is fainas de integratzioni sociali e a sa formatzioni de una coscièntzia civica atoada chi tengat su sensu de s'unidadi territoriali, sociali, econòmica e culturali de sa comunadadi locali, ndi at a podi pesai, cun su regulamentu chi dexit, unu consillu comunali de is piciocheddus e atendi a s'ordini de funtzionamentu e a is maneras de eletzioni cosa sua.*

ART. 7

PROGRAMATZIONI, COOPERATZIONI, ALBU PRETÒRIU E INFORMUS

- 1. Is atividadis de su Comune s'ghint arrespetendi is princìpius de sa programatzioni, de sa cooperatzioni, de sa pubricidadi e de sa curesa.*
- 2. in sa domu comunali e me is uficius in banda de foras ddoi at tretus aposta po s'albu pretòriu po sa pubricada de is àutus, dispostas, avisus e totu su chi si depit fai sciri.*
- 3. po assigurai a totu is citadinus is scedas chi ddus minescit de is atividadis de su Comune, pigant in contu formas de pubricidadi assetiadas de unu regulamentu fatu aposta.*
- 4. s'ghendi s'idea de unu stadu solidali e cooperativu, su Comune de Cabuderra fundat sa atzioni amministrativa cosa sua in sa programatzioni de is punnas e de is tents de cumpriri, circhendi sèmpiri sa cooperatzioni cun totu is entis chi atendent a is abisòngius e is interessus de su logu.*

CÀBUDU II

DE S'ATIVIDADADI NORMATIVA

ART. 8

STATUTU

- 1. Custu Statutu arrègulat s'atividadadi de su Comune de Cabuderra po su chi pertocat is normas costituzionalis e is princìpius stabilius de is normas generalis de sa Repùbrica. A cunfomu de is dispostas de custu statutu pesant is normas chi s'agatant in s'art. 9 chi s'ghit afatanti.*

ART. 9.

REGOLAMENTUS

- 1. Su Comune s'ghit arrègulas chi pertocant:*
  - a. s'organizazioni casa sua;*
  - b. po is argumentus e is chistionis chi ddi tocat a atendi po mori de sa lei e de custu Statutu.*

2. *po is argumentus chi funt de cumpetèntzia sceti de su Comunu cumentu stabiliu de sa lei, su poderi de su regulamentu balit in s'arrespetu de is normas de principiu postas in contu de is lei etotu, de is dispostas statutàrias e de sa normativa comunitària.*

ART. 10

PUBRICIDADI

1. *Su statutu, is regolamentus, e fintzas puru calisiat àtera disposta fintzas non generali depit essi, non sceti pùbricada a cumentu narant is dispostas in contu de la lei e de custu Statutu, ma fintzas puru depit essi a disposta de is chi domandant de ndi sciri po interessu cosa insoru.*
2. *unu regulamentu aposta at a stabiliri is àutus chi ant a depi allogai cuaus cun sa punna de amparai is destinàrius.*
3. *su regulamentu at a ponni in contu a cumentu fai balli su podèriu arremonau asuba cun d-unu àutu motivau de su Sìndigu.*

CÀBUDU III

ORDINAMENTU

ART. 11.

PRATZIDURA DE IS CUMPETÈNTZIAS

1. *s'atribuzioni de is cumpetèntzias a is òrganus de s'enti, fintzas cussas postas in contu de sa normativa, po s'esercìtiu de is funtzionis, intregadas o delegadas funt arreguladas de custu statutu, arrispetendi sa legislatzioni balida e is trèminis de sa lei postas in contu de custa etotu.*
2. *Su Consillu Comunali, sa Giunta e su Sìndigu po su chi ddis pertocat che cumpetèntzias stallant is tentas de s'atividadi de s'enti; ndi pesant is programas generalis e de setori; pratzint is asiendas a disposta; donant is inditus polìticus-aministrativus; tenint a càstiu su cumprimentu cosa insoru e, prus in generali su bonu profetu de is uficius.*
3. *S'atividadi de gestioni operativa po ndi pesai is programas aprovaus, po ndi pesai is tentas donadas de fai, funt de cumpetèntzia, po su chi narat sa lei, de su Diretori Generali, de is Dirigentis e de is funtzionàrius de s'Enti. Cun d-unu regulamentu pesau aposta s'at a fai sa dotazioni orgànica de su personali, s'organizazioni de is uficius e de is servìtzius.*

ART. 12.

ÒRGANUS RAPRESENTATIVUS

1. *Funt òrganus de su Comunu:*
  - *SU CONSILLU*
  - *SA GIUNTA*
  - *SU SINDIGU*

ART. 13

SU CONSILLU COMUNALI

1. *Su Consillu Comunali tenit autonomia organizativa e funtzionali e cumprit is fainas cosa sua po mesu de àutus de indiritzu, àutus de fundòriu e àutus de càstiu.*
2. *Su Consillu donat s'indiritzu politicu-aministrativu in àutus de risoluzioni e chistionis de arrexonu po sa dii, chi tenint tentas, princìpius e critèrius chi donant forma a is atividadis de s'enti.*
3. *Candu is àutus arremonaus in su coma innantis tenint valori direttivu, s'atividadi de is òrganus de s'enti at a depi crosai cun is argumentus de is pròpius àutus e si ndi at a podi stesiai sceti po mori de s'interessi de s'enti etotu e cun movitivas giustas.*
4. *donat punna puru a s'atividadi de s'enti pesendi.ndi àutus aministrativus de fundòriu a piessinniu normativu, programàticu e organizativu. Is àutus de fundòriu ndi stallant is tentas e is punnas de cumpriri, is asiendas e is ainas de acioni, is dispostas de tenni in contu, scerendi is elementus chi depint mudai e chi po custu minescint de àterus traballus de su Consillu.*
5. *me is àutus de fundòriu no nci podint essi determinatzionis a piessinniu atuativu e custus àutus depint crosai cun sa funtzioni de indiritzu e de càstiu po is chistionis chi no funt giai pigadas in contu me is àutus de fundòriu e chi no siant sceti de esecuzioni e chi no siant giai in s'aministratzioni de funtzionis e de servìtzius.*
6. *po s'esercìtziu de is funtzionis de càstiu de s'atividadi de s'enti su regolamentu atendit a is maneras de esaminai e de controllai is consuntivus, de arrelatai cun sa Giunta e de is revisoris, de is torracontus pigaus in contu me is àutus de fundòriu, is domandas po tenni scedas de is fainas de su consillu, is spricullitus chi ponint in contu puru de ascutai is òrganus eletivus monocràticus e, pighendi de innantis acòrdius cun su Sìndigu, de su Segretàriu e de is funtzionàrius responsabilis de is servìtzius. Cun delibera su Consillu podit fai imbistigu nomenendi una cumissioni aposta.*
7. *tocat a su Consillu Comunali decidi is punnas chi at a depi sighiri su Sìndigu po sa nòmina, (po desinniai e discumbiadai) de is rapresentantis de is Comunas me is Entis, aziendas e istituzionis, in virtudi de s'art. 36 – coma 5- de sa lei n. 142/90. Custus critèrius ant a abarrai bàlidus finas a candu su Consillu Comunali non ndi at a espressai àterus.*
8. *is prepostas de arbìtiu de dònna cuntzilleri, presentadas in virtudi de sa lei 142/90 e càmbius afatantis, ant a essiri allistadas in is chistionis de arrexonu de sa sètzida de su Consillu Comunali.*
9. *Su regolamentu cùntzillari donat normas a su fundamentu de is trumas cuntzillaris, a cumentis avisai is sètzidas, a s'istituzioni de cunferèntzia de is cabus de truma e cumpetèntzias chi ddus pertocat.*
10. *s'avisada e sa presidèntzia de su Consillu Comunali, afatanti sa primu, chi s'at a tenni in virtudi de s'art. 1 c. 2 bis e 2 ter de sa lei 81/93, funt intregadas a unu Presidenti elìgiu a mjoria assoluta de is cuntzilleris assinniaus in sa primu sètzida de su Consillu intra de is cumpontis cosa sua. Is cumpetèntzias de vicariu de su presidenti de su Consillu funt de su Cuntzilleri prus mannu de edadi in virtudi de s'art. 1 c. 2 ter, de sa lei n. 81/93.*
11. *Su Consillu Comunali si ingiuat de is Cumissionis cuntzillaris continuas pesadas, cun critèriu proporzionali, a s'incumintzu de dònna legisladura. Is podèrius, is*

normas organizativas, is fromas de pubricidadi de custas cumissionis e fintzas cumenti ndi eligi is cumponentis e su nùmeru at a essi decidìu in su regulamentu de su Consillu Comunali.

- 12. cun d-unu regulamentu pesau po s'ocasioni su Comunu atendit a donai normas po cumenti intregai a su Consillu Comunali is servìtzius, is ainas, e is asiendas finantziàrias, is struturas aposta po ddu fai funtzionai. Cun su pròpiu regulamentu si donat norma po s'impreu de totu is asiendas chi funt de cumpetèntzia de su Consillu po su funtzionamentu cosa sua e po cussu de is trumas cuntzillaris fundaus a cumfromu de sa lei.*

ART. 14.

IS CUNTZILLERIS

- 1. Su stadu giurìdicu, sa manera de arbitiu, de presentada de preguntas de sindacau ispetivu e de connoscèntzia a is àutus de su Cuntzillari Comunali funt aderetzaus in s'arrastu de is normas bàlidas de su regulamentu cuntzillari.*
- 2. Dònnia cuntzillari depit scioberai unu domiciliu in su territòriu comunali innui ant a essi recapitaus is avisus de avisada de su Consillu e dònnia àtera comunicatzioni uficiali.*
- 3. Is Cuntzillaris tzerrius a arrapresentai su consillu comunali in organismus de calisiat casta depint a s'annu arrelatai asuba de s'atividadi fata.*
- 4. Dònnia Cuntzillari depit comunicai dònnia annu, cumenti narau de su regulamentu is redditus chi tenit.*
- 5. Dònnia Cuntzillari comunali tenit su diritu de cumpriri su mandau cosa sua imperendi su tempus, is servìtzius e is asiendas chi serbint e serbendi. si de rimbussu gastus po su tanti deliberau de su Consillu Comunali cumenti e me is trèminis postus in contu de sa lei. A dònnia cuntzillari spetat, chi ddu domandat, su càmbiu de su getoni de presèntzia in rimbussu de funtzioni. Sa forma de rimbussu de funtzioni po is cuntzillaris ddu decedit sa lei n. 265/99.*
- 6. is cuntzillaris ausentis a is atòbius de su Consillu po tres bortas afatantis chentza motivu decadint cun delibera de su Consillu Comunali. Po custu fatu su Presidenti de su Consillu apustis de ai averigau s'ausèntzia de su Cuntzillari in chistioni, ddi fait sciri, po mesu de informu scritu e in virtudi de s'art.7 de sa lei 7 austu 1990 n. 241, de s'aviada de su procedimentu aministrativu. Su Cuntzillari tenit su diritu de fai bàlli is causas giustificativas de is ausèntzias, e fintzas a donai a su Presidenti de su Consillu documentus a cumproa, intru su trèmini inditau in sa comunicatzioni scritta, chi depit cumentisiat arribai intru is 30 diis de sa data de arrìcida. Passau custu trèmini ùrtimu, su Consillu esàminat e a sa fini deliberat, tenni contu de is movitivas donadas po si scabulli presentadas de su Cuntzillari in chistioni. Is Cuntzillaris tenint su diritu de bisionai is àutus assumancu tres diis innantis de sa sètzida candu ant a deliberai sa decadessida cosa sua.*

ART. 15.

LA GIUNTA

1. Sa Giunta est fata de su Sìndigu e de unu nùmeru chi podit mudai de assessoris, s'èmpiri non prus mannu de 7, intru de custus unu visu s'indigu, nominaus de su S'indigu fintzas a foras de su Consillu, intru de is citadinus chi tenint is piessinnius de compatibilidadi e elegibilidadi a s'incarrigu de cuntzilleri, e presentaus a su Consillu Comunali in sa primu sètzida apustis de is eletzionis.
2. Su S'indigu podit discumbidai unu o prus assessoris donendi ndi sceda a su Consillu Comunali¹.
3. Su Presidenti de sa Giunta est su S'indigu, chi ponit impari e promovit s'atividadis de is assessoris po cumpriri is punnas generalis de governu aprovadas de su Consillu e po s'atividadis de prepostas de su Consillu etotu. Sa Giunta traballat impari cun su S'indigu in s'aministratzioni de su Comunu e ndi pesat totu is àutus deliberativus chi is dispostas bàlidas e custu Statutu ddi donant de cumpetèntzia e torrat contus a su Consillu po su chi pertocat s'atividadis fatas.
4. Sa Giunta donat, po mesu de delibera cosa sua, arrègulas a cumenti avisai, fai is sètzidas e dònna àtera chistioni chi siat de su funtzionamentu cosa sua.
5. Sa Giunta Comunali arrellatat a su Consillu po ddu ponni a parti de is traballus fàutus po cumpriri is tentas donadas de su Consillu etotu.

ART. 16

SU S'INDIGU

1. Su S'indigu, elìgiu inderetura de is citadinus cumenti narat sa lei, est su rapresentati legali de s'enti e esèrcitat is funtzionis de presidèntzia de sa Giunta cun is poderis chi ddi donat sa lei e su regolamentu, de atendi e dirigi is atividadis e s'organizatzioni de su Comunu cun sa podestadi dedonai diretivas de càstiu, de cumproa e averiguada cara a is òrganus burocràticus de s'enti.
2. me is trèminis de is cumpetèntzias cosa sua cumprit is tentas inditadas me is indiritzus generalis de governu aprovaus de su Consillu Comunali e is ghias de programa esecutivas de sa Giunta.
3. Su S'indigu tenit s'arrepresentàntzia de s'enti, podit delegai is funtzionis in totu o in parti a dònna Assessori e est s'òrganus responsàbili de s'aministratzioni de su Comunu, pruscatotu:
  - a. intregat a is assessoris is diretivas políticas e amministrativas ponendi infatu a is inditus e a is àutus de fundòriu de su Consillu e a is deliberatzionis generalis de sa giunta e puru a cussas chi pertocant is responsabilidadis de diretzioni generali de s'atividadis de governu e de preposta de sa Giunta;
  - b. tenit sa facultadi de firmari s'esecuzioni de is àutus bogaus de unu Assessori po ddus sutaponni a s'esàmini de sa Giunta;
  - c. ghetat pragoni contingibili e de apretu;
  - d. promovit e tenit arbitiu de cuncrui acòrdus de programa postus in contu de sa lei, intèndiu su Consillu Comunali;
  - e. nòminat su Segretàriu Comunali, scioberendi ddu in s'albu de is Segretàrius ;

¹ (art.15 – 2 °comma aici mudau cun pragoni CO.RE.CO. n.003450/041/2000 de su 15/11/2000).

- f. ddi donat e ndi ddi torrat a pigai a su Segretàriu Comunali is funtzionis de Diretori Generali;
  - g. nòminat is responsàbilis de is uficius e de is servìtzius, donat incàrrigus dirigentzialis e cussus de collaboratzioni
  - h. esercitat is cumpetènzias po su chi pertocat, postas on cntu de sa lei, de su statutu e de su regolamentu
4. intru su trèmini de 60 diis, a inghitziai de sa dii de s'apomentamentu cosa sua, su Sìndigu presentat, de acòrdiu cun sa Giunta, is ghias de programa chi pertocant is acionis e is progetus de ndi pesai impetantis de su mandau politicu-aministrativu.
  5. dònna cuntzillari comunali tenit su diritu prenu de interbenni in sa definidura de is ghias de programa, proponendi aciuntas mudas e arrangius po mesu de sa presentatzioni de emendamentus apositus, a cumentu inditau de su regolamentu de su consillu comunali.
  6. Dònna annu, intru su 30 se cabudanni, su Consillu atendit, in sessioni straordinària, a s'averigu de is arrisultaus de custas ghias, de parti de su Sìndigu e de is assessoris. Su consillu podit atendi a amelliorai, in su petantis de su mandau, is ghias de programa in s'acuntèssiu de is abisòngius e de is barrancus chi ndi depossint bessu a pillu in su cuntestu locali.
  7. A sa fini de su mandau politicu – amministrativu, su Sìndigu presentat a s'òrganu cuntzillari su documentu de rendicontatzioni de sa cumpridura de is ghias de programa. Custu documentu est sutapostu a s'aprou de su consillu, apustis de ddu ai esaminai po su chi pertocat sa cumpridura de is interbènnius postus in contu de fai.

ART. 17

VICE –SÌNDIGU E ASSESSORI BÈCIU

1. A su postu de su Sìndigu ddoi at su Vice-Sìndigu candu su Sìndigu est ausènti o in stadu de impedimentu temporaneu, o de suspensioni de s'esercìtziu de is funtzionis in virtudi de s'art. 15, coma 4-bis, de sa lei 19 martzu 1990, n. 55, cumentu mudau de s'art. 1 de sa lei 18 gennarxu 1992, n. 16.
8. Miticoi fessint ausentis Sìndigu e Vice-Sìndigu, s'assessori prus bèciu de edadi atendit po su tempus de s'ausèntzia a totu is funtzionis.

ART. 18.

AMPARU DE IS AMINISTRADORIS

1. Su Comunu sutascritti un'assicuratzioni a favori de is Aministradoris comunalis (Cuntzilleris, Assessoris e Sìndigu) po s'amparai de is dannus e de is arriscus chi podint acuntessi in s'esercìtziu de is funtzionis cosa insoru e in su cumprimentu de is àutus amministrativus postus in contu me is traballus de cumpetèntzia de s'incàrrigu cosa insoru.
2. S'assicuratzioni non balit po is amministradoris chi apant operau cun dolu e crupa grai.

3. *Su Comunu at torrai totu su dinai spèndiu de is aministradoris chi apant parau fronti e siant stètius sutapostus a procedimentu civili penali o contàbili serraun cun s'assolutzioni, po is àutus pesaus in su petantis de s'incàrrigu.*

CÀBUDU IV

ORGANIZZAZIONI AMINISTRATIVA DE S'ENTI

ART. 19.

UFÌCIUS E PERSONALI

1. *S'aministratzioni de su Comunu si fait po mèdiu de tareas specifìcas e depit ponni infatu a is princìpius chi s'ghint:*
  - a. *un'organizazioni de su traballu po progetus, tareas e programus;*
  - b. *s'anàlisi e sa sceradura de is produtividades e de is incàrrigus funtzionalis de traballu e de su livellu de atùliu de dònna elementu de s'aparau;*
  - c. *sa stalladura de is responsabilidadi chi pertocant s'acuntèssiu de autonomia decisionali de is sugetus;*
  - d. *s'agilesa de is struturas e de su personali po sa collaborazioni prena intru de is uficius.*
2. *Su Comunu donat inditus po mesu de àutus apositus po su chi pertocat sa dotazioni orgànica de su personali e, a cunfromu de custu statutu, po s'organizazioni de is uficius e de is servìtzius tenendi in contu de sa diferèntzia intru funtzioni polìtica de indiritzu e de càstiu chi cumpetit a su Consillu Comunali, a su Sìndigu e a sa Giunta e funtzioni de gestioni amministrativa chi cumpetit a su Diretori Generali, a is Dirigentis, a is Funtzionàrius e Responsàbilis de is uficius e de is servìtzius.*
3. *Is uficius funt cuncordaus segundu is princìpius de cresa, atòliu e collaborazioni e is critèrius de funtzionalidadi, economicidadi de gestioni e agilesa de sa struttura.*
4. *Su Comunu po mesu de su regolamentu de organizadura decidit is normas generalis po sa cuncordadura e su funzionamentu de is uficius, e a manera particolari, is cumpetèntzias e is responsabilidadi de dònna struttura organizadora, is raportus intru uficius e servìtzius, su Diretori generali e is òrganus amministrativus.*
5. *S'organizazioni de su Comunu s'apariciat in unidadi operative chi funt postas impari, segundu is critèrius de simbillàntzia, in struturas sèmpiri prus mannas cumentu disponit su regolamentu apositu, fintzas po mesu de struturas atruessu o de staff intrasetoriali.*
6. *Su Comunu àplicat is acòrdius colletivus natzionalis aprovaus de sa lei e amparat s'organizazioni sindacali liera de is dependentis acordendi. Sì cun is rapresentàntzias sindacalis po fai cuntratus coletivus decentraus in virtudi de is normas de lei e de acòrdiu bàlidus.*
7. *Is dependentis comunalis, assetiaus in arrolus orgànicus e ordinaus po categoria e bisura professionali a cunfromu de sa disciplina generali chi pertocat su stadiu giuridicu e s'acumpentzu econòmicu de su personali decìdiu de sa lei e de is acòrdius colletivus natzionalis de su sindacau, depint fai cun acivimentu e*

lestresa is traballus e cumpriri is fainas de is uficius e servìtzius insoru e, arrispetendi is arrolus e is cumpetènzias, lompi a is tareas donadas.

ART.20.

SU DIRETORI GENERALI

- 1. Su Sìndigu apustis chi sa Giunta at deliberau, podit nominai unu Diretori Generali, in prus de sa dotatzioni orgànica e cun d-unu cuntratu a tempus determinau, a cunfromu de is critèrius stabilius de su regulamentu organizadori e cumentisiat po unu tempus chi no podit probassai sa dura de su mandau cosa sua. Su Sìndigu podit fintzas discumbidai in calisiat ocasioni su Diretori Generali e intregai, is funtzionis de diretzioni generali a su Segretàriu Comunali.*
- 2. Su Diretori Generali est incarrigau a ndi pesai is indiritzus e is tareas stabilius de is òrganus de governu de s'Enti a cunfromu de is dispostas chi, a s'ocasioni, ddi at a donai su Sìndigu. In particolari su Diretori Generali:*
  - a) aprontat sa proposta de su pianu esecutivu de gestioni e de su pianu detalliau de is tareas postu in contu de is normas de sa contabilidadi, ponendi a menti a is inditus de is òrganus politìcu-aministrativus;*
  - b) organizat e cundullit su personali ponendi infatu is inditus funtzionalis donaus de su Sìndigu, de sa Giunta e de su Consillu;*
  - c) averiguat s'atùllu e s'acivimentu de is uficius e su personali, promovendi fintzas is protzedimentus disciplinaris chi pertocant is Dirigentis, a is Funtzionàrius e a is Responsàbilis de is uficius e de is servìtzius e ponendi sa pena stabilia;*
  - d) aprovat is missionis, is prestatzionis de traballu strordinàriu, is congedus, is permissus de is Dirigentis o de is Responsàbili de is Servìtzius;*
  - e) atendit a is protzessus de mobilitadi intra is setoris de su personali;*
  - f) promovit is protzedimentus e acullit ia àutus de cumpetènzia de is Dirigentis, de is Funtzionàrius e de is Responsàbilis de is Servìtzius candu custus siant ausèntis o inadempientis, apustis de ai fatu fai imbistigu a su servìtziu chi cumpetit.*

ART. 21.

SU SEGRETÀRIU COMUNALI E SU VICE SEGRETÀRIU COMUNALI

- 1. Su Segretàriu comunali est nominau de su Sìndigu e scioberau de custu in s'albu aposta.*
- 2. Su Segretàriu Comunali:*
  - a) partecipat a is arròllius de sa Giunta e de su Consillu e ndi scriri is verbalis, chi firmat impari cun su Sìndigu o su Presidenti de su Consillu;*
  - b) podit partecipai a cumissionis de stùdiu e de traballu de aintru de s'Enti e, cun su permissu de su Sìndigu, a cussas foranas;*
  - c) donat, candu si ddu domandant, su parri de zènia tènnicu-giurìdicu a is Òrganus de su Comune;*
  - d) arricit de is Cuntzilleris is dimandas de intregu de is delìberas de sa Giunta chi funt de sutaponni a càstiu;*
  - e) scriri is cuntratus de su Comune, candu s'Enti est parti, candu no abisongit de notàiu, e autenticat is scritus privaus e is àutus unilateralis de s'enti, esèrcitat dònna àtera funtzioni chi custu Statutu, su regulamentu o su Sìndigu ddi donat.*

3. *Sa dotatzioni orgànica de su personali ponit in contu unu Vice-Segretàriu Comunali, scerau intru de unu de is Dirigentis /Funtzionàrius de gradu artu de s'enti, chi traballit impari cun su Segretàriu po ndi pesai is funtzionis cosa sua e chi lo arremprasit cansu est ausènti o po impedimetu. Is normas po custa nòmina s'agatant in su regulamentu de organizatzioni.*
4. *In dònna proposta de deliberatzioni sutaposta a sa Giunta e a su Consillu nci depit essi su parri po su chi pertocat sa regularidadi tènnica e contabili, de su servìtziu imbordigau e de su responsàbili de sa ragioneria. Custus parris funt aciuntus in sa deliberatzioni. Custus sogetus arrespundint in bia amministrativa de is parris espressaus.*
5. *Miticoi su Comunu no tengiat su Responsàbili o is Responsàbilis de is servìtzius, su parri est espressau de su Segretàriu de s'Enti po su chi ddu cumpetit.*

ART.22

INCÀRRIGUS DE DIRIGÈNTZIA E DE SPECIALIZAZIONI ARTA

- 1) *Su Sindìgu, ascutada sa Giunta Comunali, me is formas, cun is trèminis e a manera naradas de sa Lei e de su regulamentu asuba de s'ordinamentu de is uficius e de is servìtzius, podit disponni a foras de sa dotatzioni orgànica s'assuntzioni a cuntrattu a tempus determinau de diritu pùbricu o de diritu privau, fadendi una deliberationi motivada, de personali dirigenziali o de specializatzioni arta.*
- 2) *Is cuntratus a tempus determinau no si podint furriai a tempus indeterminau, sarvu chi no ddu permettant normas de lei apòsitas.*

ART. 23

COLLABORAZIONIS FORESAS

1. *Su regulamentu podit permiti collaboratzionis de foresas, chi siant meda professionalis, cun raportu de traballu autònomu po tareas determinadas e cun cunventzionis a trèmini.*
2. *Is normas po intregai is incàrriugus de collaboratzioni a sugetus a foras de s'amministratzioni comunali ndi depint decidi sa dura, chi no at a podi essi prus de sa dura de su programa, e is critèrius po sa determinatzioni de su cumpensu econòmicu.*

ART. 24

UFICIU DE STAFF DE SU SU SINDIGU E DE IS ASSESSORIS

1. *Su regulamentu podit decidi de apariciai uficius dependentis a deretu de su sindigu, de sa giunta o de is assessoris, po s'esercìtziu de is funtzionis de indiritzu e de càstiu chi sa lei ddis at donau, innui funt postus a traballai is dependentis de s'enti o collaboradoris assuntus a tempus determinau, basti chi s'enti no siat in unu stadu econòmicu sderrutu e /o chi no s'agatint in acuntèssiu strutturali mancanti a cumentu narat s'art. 45 de su D. lgs. 504/92.*

ART. 25

IS RESPONSÀBILIS DE IS UFÌCIUS E DE IS SERVÌTZIUS

1. *Is responsàbilis de is uficius funt scioberau in su regulamentu de organizadura de is uficius e de is servìtzius, innui s'agatant puru is cumpetentzias a issus intregadas de*

- sa lei n. 142 de su 1990 e mudas afatantis a cumentu postu in contu de custu statutu e de is regulamentus de s'Enti.
2. Is responsàbilis atendit a codrimingiai is uficius e is servìtzus assenniaus in basi a is inditus de su Diretori Generali, chi nominau, e fintzas de su Segretàriu comunali e cumentisiat segundu is diretivas donadas de su s'indigu. Po s'esercìtziu de is funtzionis cosa insoru is responsàbilis de is servìtzus adotant àutus a rilevantzia foresa.
  3. Issus in s'acuntèssiu de is cumpetènzias chi ddis ant donau atendit a cundulli s'atividadis de s'enti e a su faimentu de is indiritzus e a sa cumpridura de is tareas inditadas de su Diretori, chi nominau, de su s'indigu e de sa giunta.
  4. Is responsàbili de is uficius e de is servìtzus cuncordant in rapresentantzia de s'enti is cuntratus, aproant is arrolus de is tributus e de is canonis, cundullint is proceduras de apaltu e de cuncursu e atendint a is àutus de gestioni finantziària, fintzas s'assuntzioni de is impènnius de gastu.
  5. Issus atendint puru a is autorizazioni o cuncessionis e faint puru is funtzionis chi s'ghint:
    - a) Funt is presidentis de is cumissionis de gara e de cuncursu, si pigant sa responsabilidadi de is procedimentus e proponint a sa giunta su scèberu de àterus personis;
    - b) Faint is autorizazioni e is certificazioni;
    - c) Ndi bessint informus, verbalis, difidas e dònna àteru àutu chi abisòngiat giuditziu e connoscèntzia, cumentu is bandus de gara e is avisus de pùbricazioni de is ainas urbanìsticas;
    - d) Atendit a is autenticazioni e a is legalizazioni;
    - e) Faint is pragonis de sciùsciu de is fraigus foras de sa lei e ndi curant s'esecuzioni;
    - f) Ordinant su pagamentu de is sanzionis amministrativas e disponint de ponni is sanzionis in prus in s'auntèssiu de is disposas donadas de su S'indigu;
    - g) Ghetant is àterus pragonis postus in contu de is normas de lei o de regulamentu sarvu po cussas postas in contu de s'art. 38 de sa lei 142/90;
    - h) Atendint a su faimentu lestru e deretu de is deliberazioni de sa giunta e de su consillu e a is diretivas donadas de su s'indigu e de su diretori;
    - i) Arrespundint, cara a su Diretori generali e a s'amministrazioni, de is tareas assenniadas e chi no funt stètia cumpridas;
    - j) l) promovint is procedimentus disciplinàris fronti a su personali e a is sutapostus cosa insoru e adotant is sanzionis me is trèminis e cun is proceduras postas in contu de sa lei e de su regulamentu;
    - k) m) permitint su traballu straordinàriu, is feris, is recupers, is missionis de su personali dipendenti segundu is diretivas donadas de su Diretori generali.

ART. 26

DECENTRAMENTU

1. Cun s'iscopu de assigurai su mellus impreu de is servìtzus fatus de su comunu e finas s'esercìtziu de is funtzionis in s'acuntèssiu chi assigurant sa funtzionalidadi e s'atùliu prenu, su consilli atendit a ndi stallai, in su regulamentu de organizadura, is atividadis de decentrai in su territòriu.

2. *Cun su pròpiu regulamentu funt decìdius is princìpius chi pertocant s'apariciadura e su funtzionamentu de is struturas po fai is atividadis decentradas.*

ART. 27

ATIVIDADI AMINISTRATIVA

1. *S'atividadì amministrativa ponit infatu a is scopus determinaus de s'ordinamentu de su comunu. Po sodigai is punnas cosa sua e po lompi a s'arresultau mellus, de economicidadi e de atùliu, su comunu depint imperai is ainas e su procedimentu prus giustu, intru de cussus pùbricus e privaus, amìtius in s'ordinamentu e chi no siant pretzetadas a craru de is leis, de su statutu e de is regolamentus de s'enti.*
2. *Is atividadis amministrativas depint arrispetai is princìpius de economicidadi, craresa e partecipazioni de is sogetus imbordigaus segundu is maneras e is proceduras determinadas de is regolamentus comunalis, arrispetendi is princìpius de s'ordinamentu, de sa lei 7 austu 1990 n. 241 e is critèrius de custu artìculu.*
3. *Candu no est postu in contu a craru me is normas chi assentiant su procedimentu, is parris, is autorizazioni e is nulla – osta e is àutus calisisiant, podint essi achistius sceti cun sa movitiva chi ddi dedit.*

ART. 28

INTRABÈNNIDAS IN SU PROCEDIMENTU AMINISTRATIVU

1. *In su procedimentu amministrativu podint essi rapresentaus totu is interessus cumentisiat imbordigaus in sa bessida de su provedimentu, siant custus diritus de su sogetu, interessus legitimus colletivus, e finas interessus chi pertocant prus personis e prus acuntèssius chi torrant a cabudu de is assòcius o comitaus.*
2. *Is sogetus chi tenint interessus tenint su diritu de intrada me is àutus amministrativus de su procedimentu po mesu de memòrias, scritus e documentus, chi depint essi apretziaus candu pertichint is interessus cumentisiat imbodrigaus. Custus sogetus giai arremonaus ant a podi pediri de essi ascurtaus de is responsàbilis de su procedimentu innantis de sa bessida de s'àutu etotu. De custa atòbiu s'at a depi fai unu scritu apòsitu firmau de su responsàbili de su procedimentu e de s'intrabènnida.*
3. *Su regulamentu at a donai arrègulas po su chi pertocat is maneras e is trèmini de s'intrabènniada, e finas is relatzionis cun su trèmini de acabu po sa bessida de su provedimentu.*
4. *Su sogetu cumpetenti a sa bessida de su procedimentu de acabu at a podi serrai acòrdius cun is sogetus intrabènnius po determinai su cuntènniu discretzionali de su provedimentu, segundu is princìpius decìdius de sa lei 7 austu 1990, n. 241.*

ART. 29

INFORMU DE S'INGHITZU DE SU PROCEDIMENTU E INTRADA A IS ÀUTUS E DOCUMENTUS AMINISTRATIVUS

1. *S'aviada de dònna procedimentu amministrativu bolit fatu sciri, in s'ocasioni de sa bessida de s'àutu de impellida e a s'arrìcida de cussu etotu, a is imbodrigaus in deretura e a is sogetus chi ndi podit tenni, de su provedimentu, unu dannu, candu siant discantzosu a ddus stallai.*
2. *Candu si podit, su regulamentu decìdit cali siant is sogetus chi podint tenni informus de is differentis categorias de àutus chi si depant fai connosci. Su responsàbili de su*

- procedimentu chi depit donai s'informu stimat, in s'acuntèssiu de dònna procedimentu, chi nci siant àterus interessaus a sa comunicatzioni.*
- 3. Candu ddoi at apretu o candu su destinatàriu o chi ndi podint tenni unu dannu de su procedimentu, no si connoscint o siat traballosu a ddus arriconosci, su responsàbili podit, donendi.ndi una movitiva adeguada, no ndi donai comunicatzioni.*
  - 4. Totu is àutus de s'aministratzioni comunali funt pùbricus.*
  - 5. Totu is citadinus podint intrai in is àutus e documentus aministrativus, cumentisiat formaus, imperaus po s'atividadi aministrativa, e ndi fai una còpia, sarvu is arrèscius chi arremonat s'art. 10.*

ART. 30

PARRIS E ATESTAZIONIS DE DISPONIBILIDADI FINANTZIÀRIA PO SA SPESA.

- 1. Is parris tènnicu e contabili funt unu agiudu necessàriu a s'atividadi aministrativa de s'enti.*
- 2. Is provedimentus chi portant a unu impènniu de spesa no podit essi adotaus de òrganus collegialis o individualis, chentza una atestazioni de sa disponibilitadi finantziària fata de su responsàbili de is servìtzius finantziàrius. Chena de custa atestazioni s'àutu no est bàlidu.*

ART. 31

ATIVIDADI CONTRATUALI

- 1. Su Comune assetiat s'atividadi contratuiali cosa sua cun unu regulamentu apòsitu in virtudi de su primu comma de s'art. 59 de sa lei 8 de Làmpadas 1990 n. 142.*
- 2. Innantis de cuncordai is cuntratus su responsàbili de su procedimentu ndi depit pesai sa determinazioni, innui tocat a inditai su scopu de su cuntratu, s'ogetu, sa fòrmula e is cràusulas chi serbint e fintzas is maneras de scioberu de su cuntraenti in basi a is dispostas bàlidas.*

ART. 32

IS SERVITZIUS LOCALIS

- 1. Su comunu aproat su pianu generali de is servìtzius pùbricus fatus de su comunu, su pianu depit inditai s'ogetu, sa mannesa e is piessinnius de is servìtzius, sa forma de gerridura scioberada apustis de s'aprètziau comparativu po s'esercìtziau cosa sua, is dotazionis patrimonialis e de su personali, is tareas chi si bolint cumpriri po mesu de sa gerridura de dònna servìtziau, e su pianu finantziàriu de investimentu e de gerridura.*
- 2. S'incàrrigu de unu servìtziau nou de parti de su comunu depit essi acumpangiau de unu pianu tènnicu-finantziàriu chi allistit movitivas afatentis po su chi pertocat sa forma de gerridura scioberada pighendi in cunsideru fintzas s'acuntèssiu de su territòriu e is àterus servìtzius gerrius de su Comune.*
- 3. Su pianu de is servìtzius est unu documentu chi s'aciungit a sa relata de previsionis e de programa.*
- 4. S'aprètziau comparativu depit tenni in còntu totu is formas de gerridura, fintzas cussas de assòtziau po mesu de cunventzioni, cunsòrtziu, puru apustis de ai cuncordau unu acòrdiu de programa.*

5. *In s'interis de sa primu apricada su comunu averiguat su stadu de is servìtzius cosa sua, cun sa punna de apretziai chi is formas de gerridura funt adatas a ndi pesai is princìpius cuntènnius in sa lei e in su statutu.*
6. *Apustis ponendi infatu a is arresurtaus de s'àutu de berìfica, su Comunu pigat is abritius chi serbint po scioberai is mellus formas de gerridura chi depint tenni maneras de esercìtziu bonas a cumpriri is princìpius de informu partecipazioni e amparu de is citadinus.*
7. *Sarvu chi custu no fessit possibili po mori funtzionali o econòmicu, su personali de s'enti distinau a su servìtziu chi tenit una forma de gerridura diferenti de cussa dereta depit essi donau in gerridura a is sogetus nous o apoderau in servìtziu in s'enti etotu fintzas arrangendi sa pianta orgànica.*
8. *Sa disposta de su comma de innantis si àpricat puru a su personali de is aziendas specialis, istituzionis e cunsòrtzius.*
9. *Calisiat sa forma de gerridura scioberada po s'ordìmingiu de is servìtzius s'ant a depi pigai in consideru critèrius de raportu e formas de acòrdiu intru su sogetu gestori e su comunu po assigurai sa cumpridura de s'interessi pùbricu.*

ART. 33

AZIEDAS SPECIALIS

1. *Su Consillu Comunali podit deliberai po sa apariciadura de aziendas specialis, chi tèngiant personalidadi giurìdica e autonomia de gerridura e imprenditorialì, e ndi aprovat su statutu.*
2. *Is aziendas specialis fundant is atividadis cosa insoru apitzus de is princìpius de trasparèntzia, de efìcàcia, de atòliu e de econimicidadi e tenint su cumandu de su parègiu finantziàriu e econòmicu de lompi àteruessu s'ecuilibriu de gastus e de guadàngius, cumprèndius puru de is tramudus.*
3. *Is servìtzius de cumpetèntzia de is aziendas specialis podint èssiri fatus puru a foras de su territòriu comunali, apustis de sa apariciadura de acòrdius chi potzant assigurai s'economicidadi e sa calidadi mellus de is servìtzius.*
4. *Su statutu de is aziendas specialis ndi cuncordat is struturas, su funtzionamentu, is atividadis e is scrucullus.*
5. *Funt òrganus de is aziendas specialis su consillu de aministratzioni, su presidenti, su direttori e su collègiu de revisioni.*
6. *Su Consillu Comunali fait sa nòmina de su collègiu de is revisoris de is contus, donat su capitali de dotatzioni e detèrminat is indiritzus e is tareas de s'aministratzioni de is aziendas.*
7. *Su Consillu Comunali aprovat puru is bilàncius annualis e pluriannualis, is programas e su càrculu consuntivu de is aziendas specialis, fendi puru sa billada apitzus de su traballu cosa insoru.*

ART. 34

ISTITUTZIONIS

1. *Is istituzionis funt organismus strumentalis de su comunu chi no tenint personalidadi giurìdica ma tenint autonomia de gerridura.*
2. *Su consillu comunali po mesu de regolamnetu apòsitu arrègulat is istituzionis.*

3. *Funt òrganus de is istituzionis su Consillu de aministratzioni, su presidenti e su diretori.*
4. *Sa nòmina de su diretori de s'istituzioni dda disponit su s'indigu.*
5. *Su Consillu Comunali detèrminat is indiritzus e is tareas de s'aministratzioni de is istituzionis, cumprèndias puru is inditaduras generalis po scioberai is tarifas po sa spartzidura de cosas o servitzius, aprovat is balantzus annualis e pluriannualis, is programas e su càrculu consuntivu, fendi puru su traballu de billada apitzus de su traballu cosa insoru.*

ART. 35

SOCIEDADIS PO ATZIONIS O A RESPONSABILIDADI IMPITICADA

1. *Su Consillu Comunali podit aprovai sa partecipatzioni de s'enti a sociedadis po atzionis o a responsabilidadi impitcada po sa gerridura de is servitzius pùbricus.*
2. *In acuntèssiu de servitzius pùbricus de importu mannu sa partecipatzioni de su comunu, impari cun cussa de àterus entis pùbricus eventualis, at a depi èssiri magioritària po fortza.*
3. *S'àutu apariciadori, su statutu o sa còmpora de cuotas o atzionis depint èssiri aprovas de su Consillu Comunali e a dònna manera depit èssiri assicurada sa rapresentatividadi de is sogetus pùbricus in is òrganus de aministratzioni.*
4. *Su Consillu Comunali provedit a averiguai dònna annu su traballu de is sociedadis po atzionis o a responsabilidadi impitcada e a scrucullai chi s'interessu de sa culletividadi bèngiat amparau beni in su s'itiu de sa atividadi fata de cussa sociedadadi etotu.*

CÀBUDU V

DE IS ISTITUTUS DE PARTECIPATZIONI E DE IS DIRITUS DE IS CITADINUS

ART. 36

PARTECIPATZIONI POPOLARI

1. *Su Comunu promovit e amparat sa partecipatzioni popolari de is citadinus, a solus o in assòtzius, a s'aministratzioni de s'enti cun s'iscopu si assigurai su bonu profetu, s'impartzialidadi e sa craresa.*
2. *Sa partecipatzioni popolari si espressat agiudendi is formas assotziadoras e de su voluntariau e su diritu de su citadinu a interbenniri in su procedimentu aministrativu.*
3. *Su Consillu comunali aprontat e aprovat unu regolamentu chi narat a cumentis is citadinus podint fai balliri is diritus cosa insoru e is diritus postus in contu de custu titulu.*

ART. 37

ASSÒTZIUS

1. *Su Comunu arreconoscit e promovit is formas de assòtzius chi ddoi funt in su territòriu cosa sua.*
2. *Cun custa tarea, sa Giunta comunali, a pustis de sa pregunta de is interessaus, arregistrat is assòtzius chi traballant in su territòriu comunali, e puru is setzionis localis de assòtzius de importu sovracomunali, in d-unu apòsitu albu comunali de is Assòtzius.*

3. *Po podi arriciri sa registratzioni est netzessàriu chi s'assòtziu alloghit in su comunu còpia de su statutu e chi fetzat sciri aundi est sa sei e su nòmini de su rapresentanti legali, decrarit de no tenni scopus contras a sa Costitutzioni, a is normas e a custu Statutu, e si pighit s'impinniu de presentai dònna annu su bilànciu cosa sua.*
4. *su comunu podit promovi e ndi pedai sa Consulta de is Assòtzius, chi atendit a donai arrègulas po mesu de unu regulamentu apòsitu aprovau de su Consillu comunali.*
5. *dònna assòtziu arregistraun tenit su diritu, po mesu de su legali o de unu delegau cosa sua, de intrai in is datus chi pertocant de acanta s'atividadi cosa usa chi funt aguantaus de s'Aministratzioni e de essi consultada, po su chi pertocat is arbitrius de s'enti in su setori innui est traballendi.*

ART. 38

CONTRIBUTUS A IS ASSÒTZIUS

1. *Su Comunu podit donai a is assòtzius, bogaus is partidus politicus, agiudus econòmicus de impreai po su cumprimentu de s'atividadi assotziadora.*
2. *Su Comunu in prus podit puru ponni a disposidura de is assòtzius, numenaus in su comma de innantis, a tìtulu de agiudus in natura, struturas, cosas o servìtzius a de badas.*
3. *Is maneras de spartzidura de is agiudus o de gosu de is struturas, cosas e servìtzius de s'enti est cuncordada aintru de unu regulamentu apòsitu, de manera de assegurai a totus is assòtzius is pròpias oportunitadis.*
4. *Su Comunu podit gestiri servìtzius in paris cun is assòtzis de boluntariau arreconnotus a livellu natzionali e fichias aintru de s'albu regionali apòsitu. Sa spartzidura de is agiudus e is maneras de sa cullaboratzioni ant a èssiri cuncordadas aintru de unu regulamentu apòsitu.*
5. *Is assòtzius chi ant arricciu agiudus de dinai o in natura po parti de s'enti depint scriri a s'acabu de dònna annu unu rendicontu chi ndi pongat a craru s'impreu.*

ART. 39

VOLONTARIAU

1. *Su Comunu impèllit furmas de boluntariau po imbordigai sa popolatzioni in atividadis chi fetzant amellorai sa calidadi de vida personali, civili e sotziali, in manera particolari de is fàscias chi arriscant sempri s'emarginatzioni, e puru po s'amparu de s'ambienti.*
2. *Su voluntariau at a podi donai su parri cosa sua asuba de is bilàncius e programas de s'enti chi pertocant is matèrias de cumpetèntzia, e traballai impari a progetus, stùdius e sperimentatzionis.*
3. *Su Comunu assigurat chi is prestatzionis de atividadis voluntàrias e a indonu punnendi a s'interessu culletivu e cunsideradas de importu generali tèngiant is mesus netzessàrius po sa arrennèscida mellus cosa sua.*

ART. 40

CONSULTATZIONIS

1. *S'aministratzini comunali podit cumandai consultatzionis de sa popolatzioni cun sa tarea de ndi arregolli parris e prepostas chi pertocant s'atividadadi aministrativa.*
2. *Is formas de custas consultatzionis ddas decidit unu regolamentu apòsitu.*

ART. 41

ISTANTZAS, PETITZIONIS E REFERENDUM

1. *Is organismus associativus e is citadinus, fintzas a camaradas, podint fai a su s'indigu preguntas e dimandas po tenni sceda de àutus e comportamentus chi pertocant s'atividadadi aministrativa de s'enti. Su s'indigu tenit su doveri de arrespundi in deretura e in sedi de consillu comunali intru 60 diis.*
2. *Su regolamentu chi pertocat sa partecipatzioni at a depi donani arrègulas a is propositas de pregunta, proponnidas e dimandas e puru a sa publicidadi e a dònna àteru critèriu, maneras e proceduras po ndi pesai de veras custas facultadis.*
3. *Candu ddu domandint assumancu unu tertzu de is Cuntzilleris o assumancu su 20% de is iscritus me is listas elettoralis de su Comune, su S'indigu depit disponni unu referendum asuba de chistionis de cumpetèntzia locali. Su Referendum ddu depit cumandai su S'indigu, apustis de ndi ai arregortu sa deliberatzioni in favori de s'amissibidadadi de su Consillu comunali, intru 90 diis de custa deliberatzioni. Miticoi nci fessint in su interis puru àteras eletzionis, políticas o aministrativas, su trèmini asuba arremonau ddu perlongant a 90 ddis apustis de custas votatzionis.*
4. *Su consillu comunali depit essi imbodrigau in sa chistioni de sa pregunta de referendum intru 30 diis de su depòsitu de s'istantza anca 'e su s'indigu e at a depi adotai sa deliberatzioni cosa sua cun sa majoria de is cuntzilleris assinniaus a s'enti.*
5. *Su regolamentu asuba de sa partecipatzioni, arremonau a su comma 2, at a donai arrègula po cumentu presentai pregunta e de faimentu de su referendum aici de ndi pesai is prus mannas pubricidadis.*

ART. 42

AMPARADORI CÌVICU

1. *In s'acuntèssiu de un'arrègula fata po s'impartzialidadi, sa craresa, e s'intrada a s'aministratzioni comunali, e fintzas su bonu profetu cosa sua, podit essi istituui s'uficiu de s'amparadori cìvicu comunali.*
2. *S'amparadori cìvicu ddu eligit de su Consillu comunali a votatzioni cuada, a majoria de is duus tertzus de is chi ddu cumponit intru is chi tenint is piessinnius po s'elezioni a Cuntzilleri comunali, tenint su diploma de laurea in Giurisprudèntzia, Scienza Políticas, Economia e Cummèrciu o simbillantis e unu preparamentu averiguada de assumancu dexi annus de sperientzia cumentu dirigenti me is aministratzionis pùbricas, privadas o in professionis liberas.*
3. *S'amparadori cìvicu, su istàntzia o de abritiu fai su traballu cosa sua dònna borta chi ddoi at unu strobu de calisiat calidadi in s'atividadadi de s'enti de is aziendis specialis e istituzionis. S'amparadori cìvicu tenit diritu de intrada a is uficius e is funtzionàrius tenint s'òbrigu de ddu agiudai ponendi a disposta is documentus pedius.*
4. *S'amparadori cìvicu torrat sceda de su traballu cosa sua in deretura a su s'indigu e a su consillu comunali ma est scàpiu de calisiat òrganu de s'enti. Su amparadori*

- cìvicu podit essi avisau de cunsillu comunali po arrespundi de chistionis ogetu de s'atividadì cosa sua.*
5. *S'amparadori cìvicu no depit scoviai is nobas chi est lòmpiu a connosci po su fatu chi traballat in cussu acuntèssiu e is nobas chi siant de aguantai segretas in virtudi de sa lei.*
  6. *S'amparadori cìvicu abarrat in càrriga cantu su consillu chi ddu at elìgiu e sight a ndi esercitai is funtzionis finas a s'apostatada de cussu afatanti. Po sa dura de su mandau gosat de una indennidadi de funtzioni chi est decìdia dònna annu po mesu de una delìbera de consillu comunali. S'aministratzioni at a depi intregai is ainas materialis e su personali po permiti a s'amparadori cìvicu de fai s'atividadì cosa sua.*
  7. *S'amparadori cìvicu ddu podint scumbidai, innantis chi acabit su mandau, po mori de grandu violatzioni de sa lei e po pagu atùliu cumproau, po mesu de deliberatzioni acumpangiada de is movitivas de su consillu comunali, pigada a majoria de is 2/3 de is cumponentis. Su consillu comunali est obrigau a intendi, innantis de ddu scumbidai, a su amparadori cìvicu.*
  8. *Sa càrriga de amparadori cìvicu no si podit cunciliai cun calisiat àteru traballu pùbricu o privau, cun s'esercìtiu de atividades professionalis e fintzas cun calisiat actividadì cummerciali o imprenditoriali.*
  9. *No podit essi nominau Amparadori Cìvicu:*
    - a) *chini siat in stadu de inelegibilidadi a sa càrriga de cuntzilleri comunali;*
    - b) *is parlamentarìs, is cuntzilleris regionalis, provincialis e comunalis, is membrus de is cunsòrtzius intru de is comunus e cussus de is comunidadi montanas, is membrus de su cumitau regionali de scrucullu, is ministrus de cultu, is membrus de partidus politicus;*
    - c) *Is dipendentis de su Comunu, is aministradoris e is dipendentis de personas giurìdicas, entis, istitutus e aziendas chi tengiant cuntratu cun s'aministratzioni comunali o chi arriciant de custa agiudus in dinai e contributus;*
    - d) *chini fait traballus autònomu po s'aministratzioni comunali;*
    - e) *chini siat cojau o tèngiat relatas de famiglia o de afinidadi a intru de su de quatre gradu cun aministradoris de su comunu, traballadoris cosa sua o cun su segretàriu comunali.*
  10. *unu regulamentu apòsitu at a arrègulai s'ordimìngiu de s'uficiu de s'amparadori cìvicu.*

CÀBUDU VI

ORDIMÌNGIU FINANTZIÀRIU E CONTABILI

ART. 43

ORDINAMENTU E ATIVIDADI FINANTZIÀRIA

1. *S'ordinamentu de sa finàntzia de su Comunu est resguardau a sa lei e, me is trèminis postus in contu de custa, a su Regolamentu.*
2. *In s'acuntèssiu de sa finàntzia pùbrica su Comunu est meri de s'autonomia finantziària in basi a is asiendas cosa sua .*
3. *Su comunu, a cunfromu de is leis bàlidas po custa matèria, est puru meri de cumandai in su chi pertocat is pagaamentas e is tarìfas, e tenit unu demàniu e unu patrimoniu cosa sua.*

4. *Is intradas finantziàrias de su Comunu ndi benint de is pagamentas cosa sua, aditzionalis e compartecipatzionis a pagamentas erarialis e regionalis, tassas e diritus po is servìtzius pùbricus, càmbius erarialis e regionalis, àteras intradas cosa sua fintzas de casta patrimoniali, asiendas po investimentu e de dònna àtera intrada stabillia de sa lei o de regulamentu.*
5. *Is càmbius erarialis funt po assigurai is servìtzius pùbricus chi no podint manca; is intradas fiscalis pagant is servìtzius pùbricus necessàrius po sa crèschia de sa comunidadi e s'aciungint a sa contributzioni erariali po s'intregu de is servìtzius pùbricus chi no podint manca.*
6. *In s'acuntèssiu de is facultadis cuncèdias de sa lei su Comunu ndi pesat, ndi bogat e ndi arrègulat, po mesu de deliberatzioni cuntzillari, pagamena, tassa, e tarifas.*
7. *Su comunu àpricat is pagamentas fadendi contu de is capacidadi contributivas de is sogetus ponendi in fatu is principius de progressividdi stabillius de sa Costituzioni e ddus àpricat po favoressi is categorias prus dèbilis de sa popolatzioni.*

ART. 44

ASIENDAS COMUNALIS

1. *Su responsàbili de su servìtziu finantziàriu, impari a su Dirigenti responsàbili de s'azienda comunali, òrdinat s'allistadura de s'inventàriu de is benis demanialis e de su patrimoniu de su Comunu, de torrai a annoai dònna annu.*
2. *Is benis patrimonialis comunali chi no funt imperaus depint essi donaus in afitu; is benis demanialis ddus podint cuncedi in impreu a tarifa stabillia de sa Giunta comunali.*
3. *Is sumas chi ndi benint de s'alienatzioni de is benis, de donatzionis si depint imperai in titulus nominativus de su stadu o po pagai passividdadi onerosas e in sa melloria de su patrimoniu e in su faimentu de òberas pùbricas.*

ART. 45

BILÀNCIU ANNUALI DE PREVISIONI

1. *S'ordinamentu contàbili de su Comunu est resguardau a sa lei de su Stadu e, me is trèminis donaus de custa, a su regulamentu de contabilidadi.*
2. *Sa gerridura finantziària de su Comunu si fait in basi a su Bilànciu annuali de previsionis, deliberau de su consillu comunali, arrispetendi is principius de universaliddadi, unidadi, annualiddadi, beriddadi, pubriciddadi, interessa e parègiu econòmicue finantziàriu.*
3. *Su bilànciu e is aciuntas cumandaus de sa lei depint essi scritus po ddus podi ligi po programa, servìtzius e intrabènnidas.*
4. *Is impènnius de spesa, po essi profetosus, depint cuntènni su bistu de regolariddadi contàbili chi certìfichit sa cobertura finantziària de su responsàbili de su servìtziu finantziàriu. Su bistu bessit s'àutu esecutivu.*

ART. 46

RENDICONTU DE GERRIDURA

1. *Is fatus de gerridura funt averiguaus po mesu de contabilidadi finantziària e econòmica e portaus a faci de prova in su rendicontu innui s'agatat su contu de bilànciu, su contu econòmicu e su contu de su patrimoniu.*
2. *Su rendicontu ddu deliberat su consillu comunali intru su 30 de làmpadas de s'annu afatanti.*
3. *Sa giunta comunali aciungit a su rendicontu una relata innui donat avaloramentus de atùliu de s'atzioni cundùllia in basi a is arresultaus cumprius caras a is programas e a is gastus apoderaus, e fintzas sa relata de su Collègiu de is Revisoris de in contus.*

ART. 47

COLLÈGIU DE IS REVISORIS DE IS CONTUS

1. *Su regulamentu de contabilidadi at a arrègulai s'ordimìngiu e su cumentu funtzionat su collègiu de is revisoris de is contus, stallendi.ndi is funtzionis de berìfica, de impellida, de proposta e de garantzia. At a essi puru postu contu su cumentu assigurai formas de collegamentu e de agiudu intru is òrganus polìticus e burocràticus de su Comunu e is revisoris.*
2. *Ant a essi arrèguladas in su regulamentu is càusas de inelegibilidadi e incompatibilidadi a s'uficiu de revisioni, a manera de assigurai is princìpius de impartzialidadi e de indipendèntzia e at a essi puru postu in contu a cumentu fai discumbidu e decadessida, alladiendi a is revisoris, taci cumpatìbilis, is normas de su còdici cìvili chi pertocant a is Sìndigus revisoris de sa sociedadadi po atzionis.*
3. *Su collègiu de is revisoris traballat cun su consillu comunali inditendi candu ddoi at barrancus in s'atividadi contàbili e finantziària. In sa relata de su contu consuntivu e fintzas in calisiat momentu de s'atividadi cosa insoru depit inditai luegus chi ddoi at irregolaridadis po permiti intrabènnidas adatas de su consillu.*
4. *Su consillu comunali podit intendi is chi cumponint su collègiu de is revisoris po ndi tenni spricus de is sennialatzionis arricias e de s'atividadi de s'enti.*
5. *A su Collègiu de is Revisoris de is Contus ddis podint afidai àteras funtzionis chi pertochint su càstiu de gerridura e fintzas sa partecipazioni a sa truma de avaloramentu de is responsàbilis de is uficius e de is servìtzius cumentu arremonau in s'art. 20 de su d.lgs. 29/93.*

ART. 48

CÀSTIU ECONÒMICU DE SA GERRIDURA

1. *A is responsàbilis de is uficius e de is servìtzius podint domandai de fai averigus econòmicu – finantziàriu po berificai chi sa gerridura de sa dinai assenniau a su bilànciu crosat cun is tareas decidias de sa giunta e de su consillu.*
2. *Sa berìfica fata e is arresultaus de custa depint essi assentaus in d-unu verbali chi, impari cun is annotus e rilievus, bolit ntregau a s'assessori cumpetenti chi ndi torrat contus a sa giunta po is dispostas de cumpetèntzia necessàrias, de pigai intèndiu su Collègiu de is Revisoris de is contus.*

CÀBUDU VII

ASUBA DE DISPOSTAS DIFERENTIS

ART. 49

TRÈMINI PO S'ADOTZIONI DE IS REGOLAMENTUS

1. *Su consillu comunali deliberat is regolamentus postus in contu de custu statutu intru 12 mesis de s'intrada in vigori de custu etotu.*
2. *Finas a s'intrada in vigori de is regolamentus, sceti po is matèrias e disciplinas demandadas a custus, sighint a si apricai is normas bàlidas a sa data de intrda in vigori de custu statutu, po su essi cun cussu compatibili.*
3. *Intru sesi mesis de sa data de intrada in vigori de custu statutu, su consillu comunali fait una berifica de totu is normas de su regolamentu aprovadas innantis de s'intrada in vigori de su statutu etotu, cun su scopu de ndi ddas bogai, de ddas cambiai, e de ddas cuncodrai a su ordimentu comunali nou.*

ART. 50

CUMISSIONI CUNTZILLARI PO SA RIFORMA DE SU STATUTU

1. *Po atendi a is annoamentus, a sa revisioni e a sa riforma de custu statutu depit essi istituia una Cumissioni cuntzillari speciali po sa riforma de su statutu.*
2. *Sa cumissioni est cumpònna de unu nùmeru de cuntzilleris chi podit varia de 3 a 6, innui su 40% est de sa truma de minoria, eletus de su consillu comunali. Podint puru, partecipai a is traballus de sa cumissioni, chentza diritu de votu, unu cuntzillari po dònna truma cuntzillari chi no tengiant arrampresadoris eletus aintru de custu etotu.*
3. *A sa cumissioni si àpricant is normas po su funzionamentu de is cumissionis cuntzillaris permanentis cuntènniu in su regolamentu de su consillu comunali.*

Indixi generali

Càbudu I

DISPOSTAS GENERALIS

Art. 1 - Dispostas generalis

Art. 2 - Funtzioni

Art. 3 - Rapresentàntzia de sa Comunità

Art. 4 - Creschida sociali, culturali e econòmica

Art. 5 - Piessinnus: logu, sedi comunali, stemma, bandera

Art. 6 – Consillu Comunali de is Piciocheddus

Art. 7 – Programatzioni, Cooperatzioni, Albu pretòriu e informus

Càbudu II

ATIVIDADADI NORMATIVA

Art. 8 - Statutu

Art. 9 - Regolamentus

Art. 10 - Pubricidadi

Càbudu III

ORDINAMENTU

Art. 11 – Pratzidura de is cumpetèntzias

Art. 12 - Òrganus Rapresentativus

Art. 13 – Su Consillu Comunali

Art. 14 - Is Cuntzilleris

Art. 15 - Sa Giunta

Art. 16 - Su Sìndigu

Art. 17 - Su Vice-Sìndigu e s'Assessori Bèciu

Art. 18 – Amparu is Aministradoris

Càbudu IV

ORGANIZATZIONI AMINISTRATIVA DE S'ENTI

Art. 19 – Uficius e Personali

Art. 20 – Su Diretori Generali

Art. 21 - Su Segretàriu Comunali e su Vice Segretàriu Comunali

Art. 22 – Incàrrigus de dirigèntzia e de specializatzioni arta

Art. 23 – Collaboratzionis foresas

Art. 24 – Uficiu de staff de su Sìndagu e de is Assessoris

Art. 25 – Is responsàbilis de is uficius e de is servìtzius

Art. 26 - Decentramentu

Art. 27 – Atividadadi aministrativa

Art. 28 – Intrabènnidas in su procedimentu aministrativu

Art. 29 – Informu de s'inghitzu de su procedimentu e intrada a is àutus e Documentus aministrativus

Art. 30 – Parris e atestatzionis de disponibilitadi finantziària

Art. 31 – Atividadadi contratuati

Art. 32 – Is servìtzius localis

Art. 33 – Aziendas Specialis

Art. 34 - Istitutzionis

Art. 35 – Societadi po atzionis o a responsabilitadi impiticada

Càbudu V

ISTITUTUS DE PARTECIPATZIONI E DIRITUS DE IS CITADINUS

Art. 36 – Partecipatzioni popolari

Art. 37 - Assòtzius

Art. 38 – Contributus a is assòtzius

Art. 39 – Voluntariau

Art. 40 – Consultatzionis

Art. 41 – Istantzas, petizzionis e referendum

Art. 42 – Amparadori cívico

Càbudu VI

ORGANIZATZIONI FINANZIÀRIA E CONTABILI

Art. 43 – Ordinamentu e atividadi finanziària

Art. 44 – Azienda comunali

Art. 45 – Bilànciu annuali de previsionì

Art. 46 – Rendicontu di Gerridura

Art. 47 – Collègiu de is Revisioni de is Contus

Art. 48 – Càstiu econòmicu de gerridura

Càbudu VII

ÀTERAS DISPOSTAS

Art. 49 – Trèmini po s'adotzioni de is Regolamentus

Art. 50 – Cumissioni po sa Riforma de su Statutu